දුරකථන) 0112669192 , 0112675011 ඛූූණ ගෙරීයනි) 0112698507 , 0112694033 Telephone) 0112675449 , 0112675280 ෆැක්ස්) 0112693866 ශාෂ්ණ) 0112693869 Fax) 0112692913 විදුසුත් තැපෑල) postmaster@health.gov.lk ඩාණ්ණල්ජණ (மුகவரி) -mail)

වෙඞ් අඩවිය

இணையத்தளம் website

සෞඛ්ය තා දේශීය වෛදය අමාතසාංශය சுகாதாரம் மற்றும் சுதேசவைத்திய அமைச்சு Ministry of Health & Indigenous Medicine

පොදු චකුලේඛ අංක : 02-78/2015

) www.health.gov.lk

සෘතුමය ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා වෛරසය ආසාදිත රෝගින්ගේ සායනික කළමණාකරණය හා රසායනාගාර පරීක්ෂණ සදහා සංශෝධිත සාරාංශ මාර්ගෝපදේශය

ඉන්ෆ්ලුවන්සා වෛරස A (H1N1) pdm 09, A (H3N2) සහ ඉන්ෆ්ලුවන්සා B රට තුළ දනට සංසරණය වන සෘතුමය ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා ආසාදනය ඇති කරන ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා වෛරසය මගින් ඇති කරන රෝගී තත්ත්වයන් උණ, කැස්ස, සෙම්පුතිශාාව ආදී සුළු රෝග ලක්ෂණ පෙන්නුම් කරන අතර බොහෝවිට පුතිකාර රහිතවම සුව අතට පත්වේ. නමුත් සමහර පුද්ගල කාණ්ඩ වලට ඉන්ෆ්ලුවන්සා වෛරස ආසාදනය උත්සන්න වීමට හෝ සංකූලතා ඇතිවීමේ වැඩි අවදානමක් ඇත.

මෙම මාර්ගෝපදේශය සෘතුමය ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා ආසාදිත රෝගීන්ගේ රෝග පාලනය සඳහා උපකාරී වන අතර නේවාසිකව පුතිකාර ලැබිය යුතු සංකූලතා සහිත රෝගීන් සඳහා රෝහල්ගත වීමට අවශා උපදෙස්, නියමිත පුතිවෛරස ඖෂධ භාවිතය, රසායනාගාර පරීක්ෂණ සහ පුතිජීවක ඖෂධ භාවිතය සඳහා උපකාරී වනු ඇත. මෙය සාරාංශගත ආසාදිත රෝග පාලන මාර්ගෝපදේශ සංගුහයක් ද වේ.

රෝහලට පැමිණෙන ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා රෝග ලක්ෂණ ඇති සියලු රෝගීන්, රෝගයේ බරපතල බව තක්සේරු කරගැනීම සදහා පරීක්ෂාවට ලක්කළ යුතුය. මේ සදහා සුදුසුම හා පුායෝගික ඒකක වනුයේ රජයේ හා පුද්ගලික රෝහල් වල බාහිර රෝගී අංශයි. එහිදී පහත සදහන් පරිදි රෝග ලක්ෂණ සහිත රෝගීන්ගේ පුතිකාර කුම තීරණය කරනු ලැබේ.

1. බරපතල සහ කුමයෙන් රෝග ලක්ෂණ උත්සන්න වන සියඑ රෝගීන් රසායනාගාර පරීක්ෂණ මගින් රෝගය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා සහ/හෝ පුතිවෛරස ඖෂධ ලබා ගැනීම සඳහා රෝහලට ඇතුල් විය යුතුය.

සුළු රෝගී තත්ත්වයන් සහිත රෝගීන් අවශා උපදෙස් හා පුතිකාර ලබා ගෙන බාහිරව පුතිකාර ලබා ගත යුතුයි.

ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා රෝගය යනු කද උණ (උණ $> 38^{0}$ C) සහිතව ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා වැනි රෝග ලක්ෂණ එනම් කැස්ස, උගුරේ අමාරුව, සොටු දියර ගැලීම යන රෝග ලක්ෂණ වලින් යුත් ශ්වසන පද්ධතිය ආශිුතව ඇතිවන රෝගී තත්ත්වයකි.

ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා රෝගය උත්සන්න වීමට හෝ සංකූලතා ඇති වීමේ වැඩි අවදානමක් සහිත පුද්ගල තාණ්ඩ

වයස අවුරුදු 65 ට වැඩි පුද්ගලයින්, වයස අවුරුදු 2 ට අඩු දරුවන්, ගර්භනී මව්වරුන්, පුතිශක්තිය හීන වූ පුද්ගලයින් හා නිදන්ගත හෘද, අක්මා, වකුගඩු, දියවැඩියා ආදී රෝග වලින් පෙළෙන්නන්.

රෝහල්ගත වීම

සංකීර්ණ නොවන රෝග ලක්ෂණ සහිතව අධි අවදානම් කණ්ඩායමට අයත් නොවන රෝගීන් (එනම් උණ, කැස්ස, උගුරේ අමාරුව, සොටු දියර ගැලීම, හිසරදය, මාංශ පේශි වේදනාව සහිත නමුත් හුස්ම ගැනීමේදී අපහසුතාවයක් නැති රෝගීන් සෞඛාා අධාාපන උපදෙස් සහිතව නිවසේදී පුතිකාර සඳහා යොමු කළ හැක. බාහිර රෝගී අංශයෙන් සේවා පහසුකම් ලබාගන්නා රෝගීන් සඳහා Oseltamivir පුතිවෛරස ඖෂධ නියම නොකළ යුතු බව කරුණාවෙන් සලකන්න.

සංකීර්ණ හෝ බරපතල රෝග ලක්ෂණ සහිත රෝගීත් (ශ්වසනයේදී අපහසුතාවයක් ඇති රෝගීත් ශ්වසත වාර ගණන විතාඩියට වාර 25 ට වැඩි/අඩු කාමර ඔක්සිජත් සත්තෘප්තිය <92%, සායතික හෝ විකිරණ ලක්ෂණ සහිත නියුමෝතියාව, මධා ස්නායු පද්ධතිය සම්බත්ධ රෝග, බරපතල ලෙස විජලනය, ඉන්දීය අකර්මනාා වීම්, නිදත්ගත රෝග තක්ත්වයන් අසාධා වීම්) වහාම පුතිවෛරස ඖෂධ ලබා දීම සදහා රෝහල් වලට ඇතුළත් කළ යුතුය.

- 1. බරපතල සහ කුමයෙන් රෝග ලක්ෂණ උක්සන්න වන සියඑ අධි අවදානම් කණ්ඩායම් රෝගීන් වහාම පුති වෛරස ඖෂධ ලබාදීම සඳහා රෝහල් වලට ඇතුළත් කළ යුතුය.
- 2. ඉන්ෆ්ලුවන්සා රෝගය බවට සැක කෙරෙන සෑම ගර්භනී කාන්තාවක්ම පුතිකාර ලබා දීම සඳහා විශේෂඥ සායනයක් වෙත යොමු කළ යුතුය.
- 3. සංකීර්ණ නොවන අනෙකුත් අධි අවදානම් කණ්ඩායම් පුතිවෛරස ඖෂධ පුතිකාර සඳහා ඇතුළත් කළ යුතුය.
- 4. අධි අවදානම් සංකීර්ණ කණ්ඩායමට අයත් රෝගීන් සෞඛා අධාාපන උපදෙස් සහිතව නිවසේදී පුතිකාර සඳහා යොමු කළ යුතුය. ඔවුන් පැය 48 ක් ආසන්නයේ රෝග ලක්ෂණ උත්සන්න නොවන තත්වයකදී වුවද නැවත පරීක්ෂා කළ යුතුය.
- 5. රෝග ලක්ෂණ උත්සන්න වන සියඑම රෝගීන් හෝ වෛදා පුතිකාර ලබා ගන්නා රෝගීන් මෙන්ම පැය 72 ක් ඇතුළත කුමයෙන් රෝග ලක්ෂණ උත්සන්න වන සියඑ රෝගීන් වෛදා උපදෙස් සඳහා යොමු කළ යුතුය.

පුති වෛරස ඖෂධ

- 1. සෘතුමය ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා රෝගය ඇතිවීම වැළැක්වීම සඳහා Oseltamivir නමැති පුති වෛරස ඖෂධ නිර්දේශ නොකෙරේ.
- 2. පුති වෛරස ඖෂධ රෝහල් ගත වූ රෝගීන් සඳහා පමණක් භාවිතා කළ යුතුය. රෝහල් ගත වන සියලු බරපතල රෝගීන් සඳහා වහාම පුතිවෛරස ඖෂධ ලබාදිය යුතුය. රෝගියා ගේ සායනික විනිශ්චය මත පුතිකාර ලබා දෙන වෛදාාවරයා විසින් මෙම තීරණය ගනු ලැබේ.
- 3. පුතිකාර
 - පුතිකාර ලබා දිය යුතු තත්ත්වයේ පසුවන රෝගීන් සඳහා රසායනාගාර පරීක්ෂණ වාර්තා පැමිණෙන තුරු බලා නොසිට හැකි ඉක්මනින් පුතිකාර ලබා දිය යුතුය.
- 4. ඉන්ෆ්ලුවන්සා රෝගය තහවුරු කරන පරීක්ෂණ හේතුවෙන් පුතිවෛරස ඖෂධ පමා නොකළ යුතුය.
- 5. වග විභාගයකින් කොරව Oseltamivir භාවිතා කිරීම නිසා ඖෂධ සඳහා පුතිරෝධී තත්වයන් ඇති වීමට හේතුවේ.

පුතිකාර නිර්දේශ

වයස අවුරුදු 13 වැඩි නව යෞවනයන් හා වැඩිහිටියන් සඳහා: Oseltamivir මි.ගු. 75 දිනකට දෙවරක් දින 5 ක් සඳහා.

වයස අවුරුදු 1 ට වැඩි වයස අවුරුදු 12 දක්වා ළමුන් වෙනුවෙන් : දරුවාගේ බර මත ගත යුතු මානුාව තීරණය වේ. දිනකට දෙවරක් දින 5 ක් තුළ, ගත යුතු මානුාව පහත පරිදි වේ.

කි. ගුෑ. 15 හෝ අඩු මි. ගුෑ. 30 ක් දිනකට දෙවරක් කි. ගුෑ. 15-23 මි. ගුෑ. 45 ක් දිනකට දෙවරක් කි. ගුෑ. 24-40 මි. ගුෑ. 60 ක් දිනකට දෙවරක් කි. ගුෑ. 40 ට වැඩි මි. ගුෑ. 60 ක් දිනකට දෙවරක්

රෝගය තහවුරු කිරිමට රසායනාගාර පරීක්ෂණ සදහා මාර්ගෝපදේශ

- 1. ඇතුළත් කළ රෝගීන්ගේ සායනික විනිශ්චය මත පමණක් සාම්පල රැස්කළ යුතුය.
- 2. සියලුම රෝග විනිශ්චය සදහා ලබා ගන්නා සාම්පල මේ සමග අමුනා ඇති මේ සදහාම වෛදා පර්යේෂණ ආයතනය මගින් ඉදිරිපත් කර ඇති විශේෂ පෝර්මයේ පරික්ෂණය සිදු කිරීමේ යුක්ති සහගත බව හා සවිස්තරාත්මක සායනික ඉතිහාසය ද ඇතුළත් ව ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
- 3. වෛදා පර්යේෂණ ආයතනය මගින් පවතින සම්පත් වලට අනුව ලබාදී ඇති සායනික ඉතිහාසය පිළිබඳ පුමුඛතාවය මත පදනම්ව සාම්පල පරික්ෂා කිරීම සිදු කෙර්.
- 4. වෛදා පර්ශේෂණ ආයතනය වෙත යොමු කරන පෞද්ගලික රෝහල් වෙතින් සියලු ඉල්ලීම් සඳහා ආයතන පුධානියා හෝ ඒ හා සමාන බලතල ඇති නිලධාරියකුගේ විභේෂ අවසරය අවශා වනු ඇත.
- 5. නිදර්ශක ලබාගැනීම සඳහා වෛදා පර්යේෂණ ආයතනය පැය 24 පුරාම විවෘතව පවතිනු ඇත.
- 6. පුද්ගලික වෛදාාවරයෙකුගෙන් පුතිකාර ලබන රසායනාගාර පරීක්ෂණ සහ/හෝ පුතිකාර අවශා කරන රෝගීන් අදාල පහසුකම් සහිත රජයේ හෝ පෞද්ගලික රෝහලක් වෙත යොමුකළ යුතුය.

ගතයුතු නියැදි:

- 1. රෝගියාගේ නාස්පුඩු දෙකම හා උගුරේ ගැඹුරු පුදේශයන් සහ/හෝ නාස් මුඛ ශුාවයන්ගේ එකතුවක් ලෙස සාම්පල ලබාගත යුතුය.
- 2. නියුමෝනියාව සහිත රෝගීන්ට වඩාත් සුදුසු වන්නේ bronchoalveolar ශුාවයන්ය.
- 3. නියැදි, වෛරස් පුවාහන මාධා වල තබා ගත යුතු අතර නිසි ලෙස ලේබල් කර අයිස් ඇසුරුම් වල බහා පැය 24 ක් තුළ වෛදා පර්යේෂණ ආයතනයේ පරීක්ෂණ සඳහා ඇති ආකෘතිය සමග පුවාහනය කළ යුතුය.
- 4. වෛරස් පුවාහන මාධාා, වෛදාා පර්යේෂණ ආයතනයෙන් ලබා ගත හැක.

ගැබිණි මව්වරුන් විශේෂයෙන් රැකබලා ගැනීම පහත සඳහන් පරිදි වේ.

ආසාදනයට එරෙහිව ආරක්ෂා වීම

- රෝග ලක්ෂණ රහිත ගැබිණි මච්චරුත්, ඉත්ෆ්ලුවෙන්සා වෛරසය ආසාදනය වීම නිසා ඇතිවන සායනික රෝග ලක්ෂණ (තද උණ සමග කැස්ස, උගුරේ අමාරුව, සොටු දියර ගැලීම, හිසරදය, මස්පිඩු වේදනාව) පිළිබඳව දනුවත් කළ යුතුය.
- ඔවුන් හැකි තරම් අනවශා ගමන්, ජනාකීර්ණ ස්ථාන පොදු ස්ථාන හා පොදු පුවාහන වලින් වැළකී සිටිය යුතුයි.
- ඔවුන් නිවසේ සිටීමට උපදෙස් දිය යුතු අතර කැස්ස හා කිවිසුම් යාමේදී පිළිපැදිය යුතු අාචාරධර්ම (කහිත විට හෝ කිවිසුම් යන විට මුඛය සහ තාසය නිසි පරිදි ආවරණය කිරීම) හෝ උණ සහ අනෙකුත් රෝග ලක්ෂණ පවතී තම් මුඛ ආවරණයක් පැළදීම (නිවසේ සාදා ගත්තා ලද මුඛ ආවරණයක් පැළදීම හෝ) පිළිබඳව පුහුණු වීමට උපදෙස් දිය යුතුය.
- ගැබිණි මව්වරුන් හා මෑතකදී දරු උපත් සිදු කළ කාන්තාවන් කිසිම විටෙක ඉන්ෆ්ලුවන්සා රෝගියෙකුට (අඑත උපත් බිළිඳා රෝගී වීමකදී හැර) උවටැන් නොකළ යුතුය.
- පූර්ව පුසව සායනයන්ට පැමිණීම අවශා අවම පුමාණය දක්වා අඩුකළ යුතු අතර අඩු අවදානම් ගර්භනී මව්වරුන් මුල් ගර්භනී සමය තුළ සායනයන්ට පැමිණීම කල් දමීමට උපදෙස් දිය යුතුය.
- සෞඛා සේවා නිලධාරින් ගර්භනී සමයේ කාන්තාවන් සහභාගී කර ගන්නා විට ආසාදනය සම්පේෂණය වළක්වා ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.
- රෝග ලක්ෂණ (උණ සහ අනෙකුත් රෝග ලක්ෂණ) සහිත ගර්භනී මව්වරුන්ට සායනයේ බාහිර රෝගී අංශයේ වෙනම ස්ථානයකදී පුතිකාර දිය යුතුය.

වෛදා පුතිකාර

- උණ වැනි රෝග ලක්ෂණ සහිත ගැබිණි මව්වරුන් වහාම සුදුසුකම් ලක් වෛදාාවරයෙකුගෙන් (රජයේ හෝ පුද්ගලික) පුතිකාර ගත යුතු අතර අවශා විටෙක රෝහල්ගත වීමට උපදෙස් ලබාගත යුතුය.
- උණ සහ අනෙකුතේ රෝග ලක්ෂණ සහිතව සියඑ රෝගීන් වැඩිදුර පුතිකාර සඳහා විශේෂඥ වෛදාවරයෙකු වෙත යොමු කළ යුතුය.
- බරපතල සහ කුමයෙන් රෝග ලක්ෂණ උත්සන්න වන සියළු ගැබිණි මව්වරුන් විශේෂඥ සේවා සඳහා රෝහලට ඇතුළත් කළ යුතුය.

රෝග ලක්ෂණ

හෘද ශ්වසන රෝග වේගවත් ශ්වසනය අඩු ශාරීරික කිුිිියාකාරකම් තුළ හෝ විවේක අවස්ථාවලදී ශ්වසන අපහසුතාව/අඩු ඔක්සිජන් සාන්දුණය (හයිපොක්සියා), අඩු රුධිර පීඩනය, විකිරණ පරීක්ෂාවේදී ශ්වසන මාර්ගයේ අපහසුතා පෙන්වීම (නියුමෝනියාව), මධා ස්නායු පද්ධතිය සම්බන්ධ රෝග (වෙනස් වන මානසික තත්ත්වය), සිහිනැති බව, නිදිමත ගතිය, නොනවත්වා සහ තැවත නැවත ඇතිවන වලිප්පුව, අවුල් සහගත බව, දඩි දුර්වලතාවය, අංශභාගය, බරපතල විජලනය, පළමු දිනයේම තද උණ පැවතීම, කැස්ස බරපතල වීම හෝ ශ්වසන අපහසුතාව.

• රෝග ලක්ෂණ රහිත අවස්ථාවකදී වුවද දින 2 ක ට හෝ 3 කට පසුව අනිචාර්යයෙන්ම පසු විපරම් කිරීමට කටයුතු සැලසිය යුතුය.

ගැබිණි මව්වරුන්ට සේවා සැපයීමේදී සෞඛා වෛදා නිලධාරි සහ අනෙකුන් සෞඛා කාර්ය මණ්ඩලය සියලු සෞඛා අධාාපන වැඩසටහන් වලදී විශේෂයෙන් සාමානා පූර්ව පුසව සායනවලදී ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා රෝගය පිළිබඳව දනුවත් කළ යුතුය. පවුල් සෞඛා සේවා නිලධාරිනියන් සහ අනෙකුත් ක්ෂේතු නිලධාරින් වහාම උණ වැනි රෝග ලක්ෂණ සහිත ගැබිණි මව්වරුන් පුතිකාර සඳහා යොමු කළ යුතුය.

බරපතල සහ කුමයෙන් රෝග ලක්ෂණ උක්සන්න වන සහ පැය 48 ක් ආසන්නයේ රෝගය සුව අතට නොහැරෙන සියඑ ගැබිණි මව්වරුන් රෝහලට ඇතුළත් කළ යුතුය.

රෝහල තුල රෝගයට පුතිකාර ලබාදීම

- (a) රෝගියාට වරක් භාවිතා කර ඉවත දමන මුහුණු ආවරණයක් ලබා දෙන්න.
- (b) රෝගියාට දැක්වල පිරිසිදුකාවය තබා ගැනීමට පුරුදු කරවන්න.
- (c) වෙන් කිරීම හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම පූර්ව පුසව සායන වල රෝග ලක්ෂණ සහිත මව්වරුන් වෙන් කර තබන්න.
- (d) රෝහලට ඇතුලත් කළ වහාම විශේෂඥ වෛදා නිලධාරි හෝ ජෝාෂ්ඨ ලේඛකාධිකාරී, ලේඛකාධිකාරී, ජොෂ්ඨ නේවාසික වෛදා නිලධාරි වෙත දන්විය යුතුය.
- (e) ගැබිණි මව්වරුන්ට සේවාව සැපයිය හැකි රෝහල් තුල පුමාණවත් තරම් Oseltamivir ගබඩා කර තබා ගත යුතු අතර රෝගීන්ට විශේෂ පුතිකාර අවශා අවස්ථාවලදී පමණක් වෙනත් රෝහලක් වෙන මාරුකර යැවිය යුතුය.
- (f) Oseltamivir රෝහල සහ/හෝ පුසව හා නාර්වේද වාට්ටුවල අවශා වේලා වලදී භාවිතයට ගත හැකි පරිදි පවත්වා ගත යුතුය.
- (g) පුති වෛරස ඖෂධ C ශ්ලේණිය යටතේ වර්ගීකරණය කළ යුතු අතර භාවිතය සඳහා ගර්හනීභාවයේ පළමු මාස තුනේදී ආරක්ෂාකාරී විය යුතුය.
- (h) ස්ට්රොයිඩ භාවිතයෙන් වැළකිය යුතුය.

පුසවය

පුසවය සඳහා වෙන්කළ ස්ථානයක් භාවිතා කරන්න.

සාමානා ලෙස පුසවය අවස්ථාවේ දී හා පසු පුසව අවස්ථාවේදී රැකවරණය ලබා දෙන්න.

දරු පුසූතිය, පසු පුසව සංරක්ෂණය හෝ නව ජන්ම සංකූලතා සදහා අදාල සංරක්ෂණය සපයන්න. අනෙකුත් ගර්භනී තත්ව සදහා tocolytics භාවිතා කළ හැක. කෙසේ වෙතත් මෙමගින් නාඩි වැටීම වේගවත් වීම, රුධිර පීඩනය අඩු වීම හා වෙනත් සංකූලතා ඇතිවිය හැක.

කළලයට අවදානමක් ඇති බැවින් නිර්වින්දන වාසිය/යහපත විශේෂඥ වෛදාවරයෙකු සමග යෝනි පුසූතිය හා සිසේරියන් සැත්කම පිළිබඳ අවදානම සහ පුතිලාහ සාකච්ඡා කර ගන්න.

පසු පුසව වාට්ටුවෙහි මව සහ ළදරුවාගේ සංරක්ෂණය සඳහා රැදී සිටිය යුතු කාලසීමාව හැකි තරම් අවම කරන්න.

නව ජන්ම සංරක්ෂණය

මව සෘතුමය ඉන්ෆ්ලුවන්සා ආසාදනයෙන් පෙඑනද මව සහ දරුවා වෙන් නොකරන්න. රෝහල තුල සේවය සපයන්න.

මව දරුවා පෝෂණය කිරීමට පෙර ශලා/ඉවත දමිය හැකි මුහුණු ආවරණයක් පැළදිය යුතු අතර දැත්වල පිරිසිදුතාවය තබා ගැනීමට පුරුදු කරවත්ත.

මවට දරු පුසූතියෙන් පැයක කාලයක් ඇතුළත මව්කිරි දීම ආරම්භ කිරීමට සහ නිතර අවශාතාවය අනුව මව්කිරි දීමට සහාය වන්න.

මව අසතීප නම්, ඇයට කිරී දෙවීමට හා ළදරුවා පෝෂණය කිරීමට උදව් කළ යුතුය. කිරි දෙන මවට පුති වෛරස ඖෂධ දීම මව්කිරි ලබා නොදිය යුතු අවස්ථාවක් නොවේ. ආසාදිත මව්වරුන්ගේ ඉපදුන ළදරුවන්ට ආසාදන තත්ව ඇතිවේදයි පරික්ෂාකාරී වන්න. රෝගීව සිටින කිරිදෙන මව්වරුන් Oseltamivir පුතිකාර ලබමින් සිටියදී කිරිදීම දිගටම කරගෙන යා හැක. අලුත උපන් ළදරුවන්ගේ සාමානායෙන් ඉන්ෆ්ලුවන්සා රෝග ලක්ෂණ හඳුනා ගැනීමට අපහසු වනු ඇත. අලුත උපන් ළදරුවන් සිය ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා සංකූලතා උණ, වේගවත් ශ්වසනය, නිල් පැහැති වීම, අධික නිදා ගැනීම, පෝෂණය දුර්වල වීම හා විජලනය ලෙස විශේෂිත නොවූ රෝග ලක්ෂණ සමග ආරම්භ විය හැක. බරපතල හෝ අසාධා තත්ත්වයට පත්වන අලුත උපන් ළදරුවන්ට සහ වඩාත් බරපතල හෝ සංකීර්ණ රෝග වලට අවදානමක් ඇති ළදරුවන්ට වහාම පුතිවෙරස ඖෂධ ලබාදිය යුතුය.

ආසාදන පාලනය කිරීම සහ අපදවා කළමනාකරණය

- 1. සෑම විටම ශ්වසන සනීපාරක්ෂව සහ දැක්වල සනීපාරක්ෂාව පුහුණු වන්න.
- 2. හැකි සියඑම අවස්ථාවල දී හෝ සැක සහිත හෝ තහවුරු කළ ඉන්ෆ්ලුවන්සා රෝගීන් වෙන් කර තබන්න.
- 3. සම්මත හා බිදිති පූර්වෝපායන් පිළිබද රෝගීන් කළමනාකරණයේදී හා පුවාහනයේදී සැලකිලිමත් වන්න.
- 4. N95 මුහුණු ආවරණ බිඳිති උත්පාදනය වන කුමවේදයන් සඳහා පමණක් භාවිතා කරන්න. මෙම කිුියාවලියන් නම් ශ්වසන මාර්ගයේ බිඳිති උත්පාසනය, ශ්වසනය සඳහා ආධාරක බට ඇතුල් කිරීම, බල කියන් භාවිතා කරමින් මල සිරුරු විච්ඡේදනය හා
- 5. දෛනික අපදුවා හා තියුණු මෙවලම් බැහැර කිරීමේ කුමවේදයන් කුමවත්ව ඉටු කළ යුතුය.
- 6. රෝගියා භාවිතා කරන උපකරණ, පරිසරය පිරිසිදු කිරීම, ලිනන් හා උපකරණ හා අපදුවා බැහැර කිරීමේ පිරිසිදු කිරීම සදහා දඩි හා නිසි ලෙස දෛනික ආසාදන පාලන සම්පුදායන් සහ කිුයා පිළිවෙල අනුගමනය කළ යුතුය.
- 7. කරුණු පැහැදලි කර ගැනීම සඳහා සමීපතම ආසාදන පාලන ඒකකය/විශේෂඥ ක්ෂුදු ජීව විදාා වෛදා නිලධාරි අමතන්න.

සම්මත පූර්වාරක්ෂණ පිළිවෙත්

- දැත් සනීපාරක්ෂාව*
- ශ්වසන සනීපාරක්ෂාව හා කැස්ස අවස්ථාවේදී ආචාරධර්ම පිළිපැදීම**
- සුදුසු පුද්ගල ආරක්ෂක උපකරණ (ආරක්ෂණ උපකරණ) භාවිතය
- විදින කටු හා තියුණු මෙවලම් භාවිතයේදී වන තුවාල වැළැක්වීම
- පිරිසිදු කිරීම හා පරිසරයේ සහ උපකරණ වල විෂබීජහරණය

*දැක් සනීපාරක්ෂාව

රෝගියා සමග කෙලින්ම ස්පර්ශ වීමට පෙර සහ පසු සජීවි ආරක්ෂණ උපකරණ යෙදීමෙන් පසු, පුද්ගල ආරක්ෂක උපකරණ (ආරක්ෂණ උපකරණ) භාවිතයෙන් පසු අකර්මණා උපාංග හැසිරවීමට පෙර, ලේ සහ ශරීරයේ තරල හෝ දූෂිත උපකරණ භාවිතා කිරීමෙන් පසුව යෙදිය යුතුය.

- සබන් හා ජලය යොදා අත් හොදින් සෝදන්න.
- අත් පෙනෙන ලෙසම අපිරිසිදු වූ විට සබන් සහ ගලා ශන ජලය යොදා හොදින් සෝදන්න.
- අත් පෙනෙන ලෙසම අපිරිසිදු වී ඇත්නම් ලබාගත හැකිනම් විෂබීජ නාශක දියර යොදා දැත් පිරිසිදු කර ගන්න.

**ශ්වසන සනීපාරක්ෂාව හා කැස්ස අවස්ථාවේදී පිළිපැදිය යුතු ආචාරධර්ම

• කහින විට හෝ කිව්සුමක දී හෝ ලේන්සුවකින්, මුඛය සහ නාසය ආවරණය කර ගන්න.

- නැත්නම් කහින විට හෝ කිවිසුමකදී බාහුමෙහි අභාාන්තරය මගින් මුඛය සහ නාසය ආවරණය කර ගන්න.
- සෑම අවස්ථාවකදීම කරල හා මුහුණු ආවරණ ස්පර්ශ නොකර බැහැර කරන්න.
- ශ්වසන කරල සමග සම්බන්ධ වීමෙන් පසු දැක් සනීපාරක්ෂාව.

බිදිති පූර්වාරක්ෂණ පිළිවෙත්

සම්මත පූර්වාරක්ෂණ පිළිවෙත් වලට අමතරව:

- මුහුණු ආවරණයන් පැළදීමට රෝගියා දිරිමක් කරන්න.
- රෝගියා පරික්ෂාවේදී හා කෙළින්ම රෝගියා සමග සම්බන්ධවන (මීටරයක දුරක් ඇතුළත) සේවාව.
- රෝගියා වෙන් කිරීම හෝ එකම රෝග ලක්ෂණ සහිත රෝගීන් එක්ව සිටීමට සැලැස්වීම කළ යුතුය.

රෝගය තහවුරු කළ හෝ සැක සහිත සෘතුමය ඉත්ෆ්ලුවන්සා A වෛරසය ආසාදිත රෝගියෙකුගේ මරණයකදී පිළිපැදිය යුතු කරුණු.

- 1. ඉන්ෆ්ලුවෙන්සා සම්බන්ධ මරණයකදී වහාම වසංගත රෝග ඒකකයට දුරකථන, ෆැක්ස් හෝ විදාහුත් තැපෑල මගින් දනුම් දෙන්න. එය මාතෘ මරණයක් නම් ඊට අමතරව වහාම පවුල් සෞඛා කාර්යාංශය වෙත ද දනුම් දෙන්න.
- 2. සියඑ මාතෘ මරණ සඳහා සෞඛා සේවා අධාාක්ෂකගේ පෙර වකුලේඛ අනුව පශ්චාත් මරණ පරීක්ෂණය අනිවාර්යයෙන්ම (හැකිනම් විශේෂඥ අධිකරණ වෛදාා නිලධාරි විසින්) සිදු කළ යුතුය.
- 3. තහවුරු කළ හෝ සැක සහිත සෘතුමය ඉන්ෆ්ලුවන්සා රෝගීන්ගේ දේහ මෘත ශරීරාගාරය වෙත යැවීමට හෝ මරණ පරික්ෂණ සඳහා පිළියෙල කිරීමේදී සම්මත පූර්වෝපායන් අනුගමනය කළ යුතුය.
- 4. මෘත ශරීරය අවසන් කටයුතු සඳහා පිළියෙල කිරීමේදී සබන් හා ජලය යොදා දෑත් මනාව පිරිසිදු කර ගැනීමට උපදෙස් දිය යුතුය.
- 5. මෘත ශරීරය මුදුා තැබීම හා රෝහලෙන් නිදහස් නොකර රඳවා තබා ගැනීමක් නිර්දේශ කර නැත.

මෙම චාර්තාව වසංගත රෝග විදාහ අංශයේ <u>www.epid.gov.lk</u> සහ පවුල් සෞඛා කාර්යංශයේ <u>www.familyhealth.gov.lk</u> යන වෙබ් අඩවිවල පළකර ඇත

වෛදා පී. ජී. මහිපාල

සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

ලෙවළුපැපී. ජී. මිනිසාල සෝඛ්ය සේවා අධ්යය සෞඛ්ය හා දේශීය වෛදය

385**, ''සුවසි**ර්පාය **පූජා වද්දේගම විමලවං**ග හිම මාටුමු, කොළඹ 10.

පැය 24 තුල සේවාව ලබා ගැනීම සදහා ඇමකීම්;

වෛදා පබා පළිතවඩන, පුධාන වසංගත රෝග විදාහඥ : 0773291441 වෛදා ආනන්ද විජේවිකුම. කායික රෝග විශේෂඥ වෛදා : 0777559398 වෛදා ජූඩි ජයමත, වෛරස වේද විශේෂඥ, වෛදා පර්යේෂණ ආයතනය : 0727363802